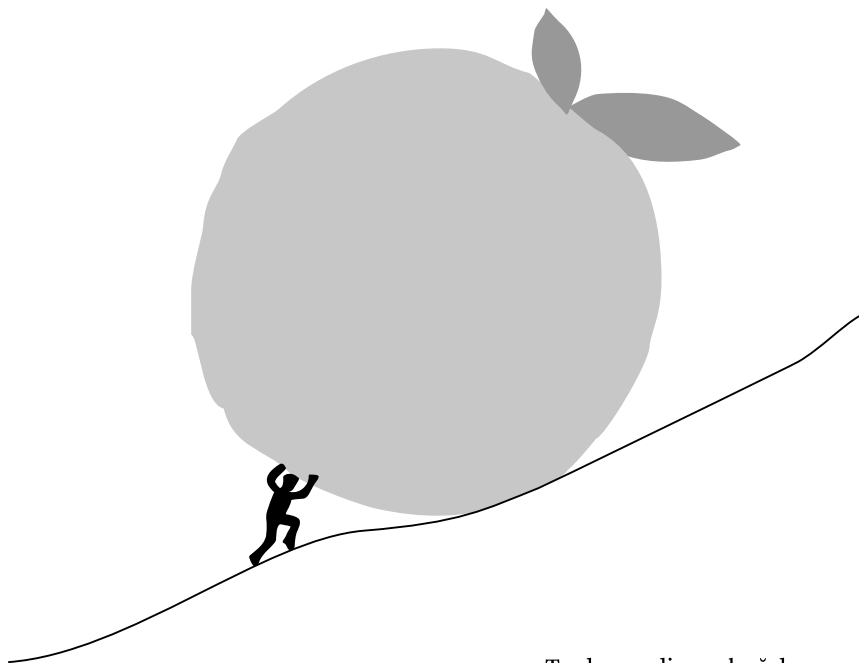

DAVID CHANG

cu GABE ULLA

Traducere din engleză de
Paul Slayer Grigoriu

Ia o piersică

Memoriile unui *chef*

 Narator

POVEȘTI
REALE,
BINE
SCRISE

Cuprins

<i>prolog</i>	.....	11
partea I		
<i>unu</i>		
FRUNZE DE CEAI	.....	19
<i>doi</i>		
O ALEGERE RAȚIONALĂ	.....	35
<i>trei</i>		
IEȘIREA DIN ADÂNCURI	.....	65
<i>interludiu</i>		
DESPRE DEPENDENȚA DE MUNCĂ	.....	75
<i>patru</i>		
EXERCIȚIU DE ÎNCREDERE	.....	79
<i>cinci</i>		
PESTE RÂND	.....	91
<i>șase</i>		
ORA MAGICĂ	.....	107
<i>șapte</i>		
APĂ FIERBINTE	.....	127

<i>opt</i>	KO-BOOM	141
<i>nouă</i>	O SĂ TE OMOARE, APOI O SĂ TE PRELUCREZE	153
<i>zece</i>	MULȚUMESC, DOMNULE, ÎMI MAI DAȚI UNUL, VĂ ROG? ...	159
<i>unsprezece</i>	EUROPENII	165
partea a II-a		
<i>doisprezece</i>	SMOCHINE PE TAVĂ	179
<i>treisprezece</i>	A-ȚI PĂSTRA CUMPĂTUL	187
<i>paisprezece</i>	PROFITOR	195
<i>cincisprezece</i>	TREIZECI ȘI CINCI	205
<i>șaisprezece</i>	AFACEREA CU REVISTA	213
<i>șaptesprezece</i>	HYUNG	225
<i>optsprezece</i>	NU EU ÎNSUMI	235
<i>nouăsprezece</i>	FAST-FOOD ȘI BANDIȚI ASIATICI	243
<i>interludiu</i>	GRACE	253

<i>douăzeci</i>		
APARENȚELE ȘI REALITATEA		257
<i>douăzeci și unu</i>		
PUNCTE OARBE		275
<i>douăzeci și doi</i>		
VĂ RECOMAND HOMARUL		283
<i>douăzeci și trei</i>		
SPRE VEST		295
<i>douăzeci și patru</i>		
O NOUĂ ÎNȚELEGERE		309
<i>epilog</i>		319
<i>33 de reguli pentru cei care vor să ajungă chefi</i>		323
<i>postfață</i>		351
<i>mulțumiri</i>		357

Prolog

Pot să mă conving pe mine însumi de aproape orice.

Cu patru ani în urmă, am semnat un contract pentru această carte. Jur că i-am spus editorului că va fi un manual pentru autodidacții într-ale conducerii sau de strategie antreprenorială sau cu sfaturi pentru tinerii *chefs*. Din păcate pentru mine, nu a fost de aceeași părere. Abia la câteva luni bune după termenul-limită inițial, impresara mea a pus în sfârșit piciorul în prag: „Poți să crezi ce vrei, Dave. Sunt memoriile tale, fir-ar să fie”.

Nota bene, încă văd această carte ca pe un ghid despre ce nu trebuie să faci când pui bazele unei afaceri. Creierul meu evită să analizeze ciudățenia monumentală a faptului că mi se cere să scriu o carte despre viața mea și orgoliul îngrijorător de care am dat dovadă când am acceptat.

Și, sincer, chiar nu înțeleg ce e așa de interesant la mine.

Cum se face că, după ce m-au auzit timp de cincisprezece ani povestind despre mâncare și restaurante și alte subiecte despre care sunt mult mai puțin în măsură să vorbesc, oamenii mai vor? De ce cuvântul meu este mai de preț decât al oricui altcuiva? Ce l-ar face pe cineva să-și spună că știu anumite lucruri mai bine decât el?

Narator

11

la o piersică

Nu sunt întrebări ipotetice. I le-am pus și editorului meu.

Să bag și rețete?

Nu, nu despre asta este această carte.

Sunteți siguri? Nu pot să mă folosesc de ceva informații culinare ca să pară mai mult decât este?

Suntem siguri.

Mult mai târziu, când a sosit vremea să dăm cărții o înfățișare, au fost ceva discuții în legătură cu imaginea potrivită. Editorul a propus o fotografie cu mine, cum se obișnuiește în cazul memoriilor. Dar nu mi-am putut face curajul de a-mi închipui fața într-un raft de librărie.

În cele din urmă am hotărât să folosim o ilustrație. Editorul a făcut o simulare de copertă cu portretul lui Idris Elba, ca să-mi sugereze stilul căutat. Mi-a plăcut așa de mult încât am insistat să folosim imaginea lui Elba în locul alei mele, dar am pierdut dezbaterea. Am venit cu mai multe variante: câteva peisaje liniștitoare și acuarele cu piersici, cum se mai găsesc prin biroul vreunui dentist; câteva care se învârteau în jurul mitului lui Sisif, care m-a inspirat întotdeauna; și câteva portrete de-ale mele pictate de prietenul David Choe, inclusiv unul fără trăsăturile feței (tot nu mi-e clar ce simbolizează acesta din urmă).

Mi-a plăcut portretul lui Choe în care aveam față și mi s-a părut un compromis bun. Tot chipul meu era, dar suficient de impresionist încât să-l pot tolera pe coperta unei cărți. Evident, acum editorul insista pentru una dintre copertele cu Sisif, care i se părea mai atrăgătoare pentru clienți. Îmi făceam griji că mi-aș fi acordat o importanță exagerată comparându-mi aventura cu cea a unui personaj mitologic. (Deși, dacă te uiți mai atent, strict tehnic vorbind, nu eu sunt cel care împinge piersica la deal; este Oddjob, arhetipul personajului asiatic negativ din cinema.) Ne-am tot sucit o vreme, dar nu sunt ușor de convins

Narrator

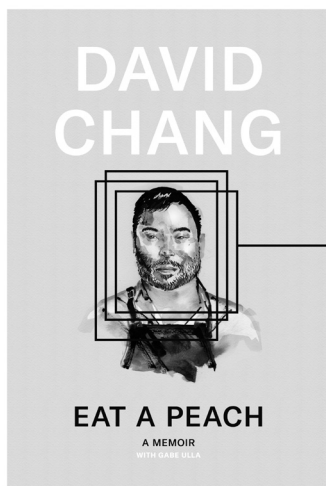
12

David Chang

de opinii neîntemeiate sau de gura lumii. Cred cu fanatism în date, așa că am cerut un studiu.

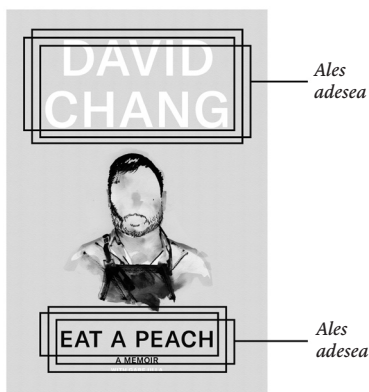
Dintre sutele de oameni pe care i-am chestionat, cei mai mulți nu auziseră în viața lor de mine și vreo 7% știau „destule” sau „multe” despre mine. Una peste alta, majoritatea copleșitoare a optat pentru coperta pe care o aveți în mână, ceea ce nu m-a deranjat. Nu sunt prea mândru ca să mă răzgândesc. Știți, convingeri solide la care renunți ușor și așa mai departe.

Am apreciat acribia sondajului. De pildă, fiecăruia dintre respondenți i s-a cerut să accentueze părțile care îi displăceau la copertele care îl deranjau cel mai tare. Preferințele lor au fost afișate pe grafice care puneau în evidență zonele cele mai selectate – adică pe cele care le displăceau cel mai tare. Uitați, vă arăt:

Aleasă adesea

Le-am cerut respondenților să selecteze și ce le place cel mai puțin pe copertele lor preferate. Cei cărora le-a plăcut coperta cu portretul fără trăsături au ales ca element care-i deranja cel mai tare numele meu.

Narrator

14

David Chang

Bun, deci fața și numele meu erau problema. Trebuie să recunosc că acest lucru a avut darul să-l nedumerească un pic pe unul care (1) era deja de ceva vreme sensibil la trăsăturile mele și în general la caracterul asiatic al chipului și numelui meu și care (2) deja nu reușea să priceapă de ce ar vrea cineva să citească această carte. Dar, încă odată, respect datele. Nu am mai subliniat numele și am înlăturat fața. Dacă asta vă ajută să vă bucurați de carte, nu mă deranjează să vă închipuiți că cel care a scris-o se numește David Chance.

Singurul aspect al acestei cărți pe care nu îl pot schimba este perspectiva ei. Bună sau rea, este a mea.

Nu am pretenția că pot repovesti totul exact așa cum s-a întâmplat. Nu sunt o cameră video de supraveghere. Îmi cer iertare de la toți cei al căror rol l-am exagerat sau cărora nu le-am acordat importanța convenită în amintirile mele. De-a lungul întregii cărți am ales calea prudenței și am schimbat o mulțime de nume, astfel încât colegii și prietenii să nu se supere pe felul în care îmi amintesc întâmplările. Pesemne că am și amestecat detaliile pe ici, pe colo. Fără îndoială, ordinea cronologică din partea a doua a cărții e varză. Sunt sigur că am și contrazis

afirmații pe care le-am făcut în trecut, fie pentru că m-am răzgândit, fie că am fost neatent la detalii în trecut sau mi le amintesc greșit acum. Vreau doar să știți că această poveste este cea mai cinstită și mai adevărată pe care v-o pot spune.

În cazul în care nu vă dați seama, îmi tot dreg vocea ca să trag de timp. Amân momentul în care veți începe cartea, pentru că, sincer să fiu, sunt foarte emoționat de faptul că o veți citi.

Existența acestor memorii nu are niciun sens. Am greșit în nenumărate privințe.

Prietenii îmi spun că ar trebui să las deoparte falsa modestie, că de acum ar trebui deja să îmi asum că sunt cine sunt.

Dar nu ar trebui să fiu aici.

Narator

15

Ia o piersică

partea I

La deal

O povestire mai mult sau mai puțin lineară a evenimentelor la care am avut timp mulți ani să reflectez cu psihiatrul meu; un Dumnezeu răzbunător; ceilalți copii; un mic golf; un ultimatum; ce e sub pământ și ce e deasupra; deschiderea câtorva restaurante, semne timpurii ale unei tendințe de a fugi.

unu

FRUNZE DE CEAI

Pe vremuri aveam parte de mult mai multă zăpadă în nordul Virginiei. Când ninge foarte mult, frații mei mai mari și Thomas, prietenul lor finlandez care stătea spre capătul străzii, făceau un derdeluș și se dădeau cu sania până la baza dealului, trecând prin dreptul casei noastre. De fiecare dată când mă întrebă cineva despre copilăria mea, acesta e primul lucru pe care mi-l amintesc.

În zilele uscate, Thomas și frații mei se dădeau cu cartul pe aceeași pantă. Spun *cart*, dar de fapt nu era decât o ladă de lemn pe roți, făcută pentru un singur pasager. Și în rarele ocazii când copiii mai mari mă invitau să mă dau cu ei, nu ratam șansa. Thomas, care avea vreo zece ani și 35 de kilograme mai mult decât mine, ne împingea alergând, apoi sărea din spate în cart. Eu stăteam întotdeauna bine vârat în față.

Odată, pe când aveam vreo șapte-opt ani, am încercat să ridic picioarele în aer în timpul acestui avânt, așa cum ridici mâinile într-un *montagne russe*. Am reușit cumva să-mi prind piciorul stâng sub roțile din față și am fost smuls de pe scaun și aruncat sub cart. Thomas a trecut în fugă peste mine și a mers mai departe la vale.

Următorul lucru pe care mi-l amintesc este că stăteam întins pe canapeaua mare și galbenă din camera de zi, cu

Narator

19

la o piersică

mama, sora și bunica mea plutind în jurul meu. Tratamentul pe care mi-l aplicau era următorul: o dată la jumătate de oră îmi ungeau genunchiul cu un unguent misterios galben-roșiatic, mă ridicau ca pe o marionetă și vedeau dacă pot să fac câțiva pași. Nici vorbă de așa ceva. Fiecare poticneală mă durea mai rău decât cea dinainte. Plângeam fără oprire.*

Tata s-a întors de la serviciu și s-a uitat la mine ca și cum nu ar mai fi văzut în viața lui om rănit. A poruncit să mă dau jos de pe canapea și să merg. Eu am plâns mai tare.

După ce nu a reușit să mă vindece prin puterea poruncii, tata m-a băgat de voie, de nevoie în mașină și m-a dus la un acupuncturist coreean, care mi-a înfipt ace din cap până în picioare. Am făcut ce știam eu mai bine, am continuat să plâng. Frustrarea tatei a crescut. Era convins că durerea era în capul meu și că singura soluție era să o ignor.

— Mergi.

După câteva zile, și-a văzut de celelalte treburi ale lui. Mama, care totdeauna a fost polițistul bun, răbdase toate lacrimile și mă unsese fără rezultat cu acel unguent. M-a dus la un pediatru din McLean care mi-a făcut o radiografie la picior. A găsit o crăpătură de forma fulgerului care mai avea un pic și îmi traversa tot femurul.

Doctorul mi-a așezat la loc piciorul și ne-am dus acasă, unde ne-am văzut de viață fără să mai pomenim de accident.

Pe atunci, tata era arhetipul coreeanului întru totul străin de tot ce nu este asiatic în America. Da, ne ceartă și ne pedepsesc când luăm note proaste și facem cea mai mică prostie, dar nu este vorba doar despre o asprime izvorâtă din iubire. Este o iubire foarte clar condiționată.

---

* Eram mare plângăcios. Când voiau să se distreze, prietenii fraților mei veneau la mine și mă făceau să plâng. Îmi șopteau că mama urma să plece pentru totdeauna și artiștii se porneau pe loc. Niște bulangii.

Partea proastă a faptului că termenul de *părinți-tigru* a intrat în vocabularul curent este că astfel se dă un nume simpatic unei vieți care de fapt este dureroasă și demoralizantă. Și mai alimentează și percepția că toți copiii asiatici învață bine datorită părinților. Ei bine, să vezi surpriză. Nu este adevărat. Nu toți părinții noștri sunt părinți-tigru, părinții-tigru nu au mereu rezultate bune și nu toți copiii asiatici sunt buni la școală. De fapt, nu există trăsături comune tuturor copiilor asiatici. A fi tânăr și asiatic în America înseamnă adesea a lupta pe mai multe fronturi împotriva uniformității.

La vreun an după incidentul cu cartul, tata mi-a spus că nu mai puteam fi ambidextru – una dintre puținele calități naturale pe care le aveam și cu care mă mândream – și că de atunci încolo urma să-mi folosesc mâna dreaptă. Era îngrijorat că o eventuală carieră de jucător de golf mi-ar fi putut fi afectată dacă eram stângaci. Și hotărârea a fost luată, pur și simplu. Totdeauna prețul punerii la îndoială a autorității lui era mai mare decât să înghit și să mă descurc cu ce hotăra el.

Dinamica noastră familială, departe de a fi perfectă, avea și părțile ei luminoase. Părinții mei lucrau tot timpul, deci practic am fost crescut de bunicii din partea mamei. Erau blânzi și iubitori, într-o măsură aproape comică. Bunica mă ținea în spate în timp ce gătea și îmi dădea bucățele de pește uscat tăiate cu foarfeca sau de cartofi dulci copti în șemineu. Bunicul se trăgea dintr-o familie înstărită care pierduse totul în timpul ocupației Coreei de către japonezi. Era unul dintre numeroșii bărbați care fuseseră practic spălați pe creier, astfel încât să se socotească japonezi.* Mă ducea cu autobuzul să luăm sushi dintr-un oraș învecinat.

---

* Dacă vreți să înțelegeți mai bine despre ce vorbesc, citiți *Pachinko* de Min Jin Lee.

Dacă tot vorbim despre experiențe alimentare formative, povestea preferată a părinților mei despre copilăria mea are legătură cu o cină la restaurantul chinezesc unde mergeam în momentele deosebite: Wu's Garden, din Vienna, Virginia. Cred că era cam în perioada în care mi-am rupt piciorul. În seara aceea frații mei mai mari nu ne însoțeau, cel mai probabil pentru că erau la o slujbă bisericească. Masa era pe sfârșite și i-am întrebat pe adulți dacă le ducem ceva de mâncare. Părinții mei au spus că nu e nevoie, că primiseră de mâncare pe unde erau. Aici ar fi trebuit să se termine totul, însă eu eram revoltat că nimănu-i nu părea să-i pese de frații și de sora mea. Cum puteau fi siguri că mâncaseră? Am început să dau ture de masă și să strâng cu neîndemânare resturile de la toți ceilalți pe farfuria mea, ca să le iau acasă. Adulții au râs cu poftă.

Cam astea sunt toate povestirile simpatice despre mâncare din copilăria mea. Mama este o bucătăreasă excelentă – mult mai bună decât o socoteam eu pe atunci. Copil fiind, mă simțeam stânjenit de mirosul din bucătăria noastră și de aspectul mâncării noastre coreene, așa că de fiecare dată când Sherri Chang nu era prin preajmă, mă hrăneam mai ales cu batoane de mozzarella, degețele de pui, cine congelate Hungry-Man, burritos încălzite la microunde, quesadilla și ramen Ichiran și ramyun Shin. Mâncare de copii crescuți cu cheia de gât, ceea ce îmi convenea de minune.

Îmi mergea bine. Făceam tae kwon do și jucam baschet cu cei doi frați ai mei mai mari. Întrunirile de familie erau regulate și frumoase. Aveam un grup solid de prieteni. Eram un copil obișnuit, întru totul și fără îndoială. Școala mea participa la un program în care se căutau elevi „dăruți și talentați”. Dacă luai note suficient de mari, te trimiteau la Thomas Jefferson, unul dintre cele mai prestigioase licee din țară. Tot grupul meu de prieteni a reușit, în afară

de mine. Singurul copil asiatic în afară de mine care a picat selecția a fost Brian Zhu, iar Brian Zhu, nu voi obose niciodată s-o repet, era un nătâng.

După toate măsurătorile, eram un elev jalnic. Nu făceam niciodată peste 1000 de puncte la evaluări. Eram atât de emoționat la teste încât petreceam mai mult timp gândindu-mă înfricoșat la consecințele unei note proaste decât făcând ce aveam de făcut. Am absolvit Colegiul Trinity – școala cea mai îndepărtată de casă la care am putut să intru – spre coada clasei, cu o medie de 2.78*.

După cum am spus, tata se supăra, dar asta nu schimba nimic. Îmi doream foarte tare să le fac pe plac, lui și mamei mele. Pur și simplu eram incapabil. Când trăiești cu un tigru pe care nu-l poți mulțumi, te temi tot timpul. În fiecare zi și în fiecare ceas, te simți nelalocul tău în preajma părintelui tău.

Vă spun toate acestea doar pentru că așa este potrivit când scrii memorii: frunze de ceai. Povestiri alese care anticipează ce fel de om aveam să devin. Dar evit să dau prea multă greutate acestor anecdote. Sunt oameni care au trecut prin suferințe mult mai mari, cu părinți mult mai duri, și au supraviețuit. Dacă sunteți americani asiatici de primă generație, sunt șanse mari să gândiți: *Ce să spun? Copil mare.*

***

Emigranții coreeni tind să se împartă în două grupuri foarte diferite și în general incompatibile. Fie sunt medici și avocați, fie au vreo spălătorie sau un magazin de proximitate. Dar indiferent din ce trăiesc, merg la greu la biserică.

---

* La nivel național, în Statele Unite, media scorurilor GPA este 3 (n.r.).

Narator

23

La o pierică

Toți cei din familia mea extinsă vindeau Biblii sau lucrau în locuri cu conotații biblice, tâmplării și altele asemenea. Am verișori pe care nu i-am văzut niciodată pentru că sunt mereu pe drum spre locuri îndepărtate unde încearcă să-i învețe pe alții cuvântul lui Hristos. Înainte să emigreze în State, mama tatălui meu a fost unul dintre primii oameni convertiți la creștinism din Coreea. În mintea mea nu trebuie să fi fost mai înaltă de 1,45 metri, dar nu pot fi sigur care era înălțimea ei reală, pentru că purta mereu rochii hanbok până în pământ care îi ascundeau picioarele. În ciuda staturii, era o prezență înfricoșătoare. Avea întipărite pe față durerea și mâhnirea și stoicismul omului care a văzut la viața lui mult prea multe rahaturi. Am devenit creștin de teamă să nu o supăr.

Eram presbiterieni. Biserica noastră era legată de o fermă de unde puteau fi cumpărate fructe și bomboane de modă veche. Între timp a devenit una dintre cele mai mari congregații coreene din America, însă pe atunci trebuia să așteptăm până după-amiaza ca să mergem la slujbe. Era de la sine înțeles că albi foloseau locul pentru a merge la slujbe dimineața.

De la bunica și părinții mei până la sora mea, familia mă îmbiba de religie. Nu am încercat niciodată să răstorn barca, dar îmi amintesc că mă uitam la părinții mei și la ceilalți credincioși și îmi spuneam: *Dacă chiar vorbesc serios - dacă singurul lucru care contează este viața de după moarte -, atunci de ce nu ieșim să aducem cât mai mulți oameni alături de noi? De ce stăm degeaba și organizăm grătare?*

Asta nu înseamnă că nu eram o familie militantă religios. Ca în cazul multor emigranți coreeni, biserica era în centrul vieții de zi cu zi a părinților mei. Era un centru fizic al comunității și, mai important, o ancoră care îi făcea să se simtă în siguranță în țara nouă. Mama și tata găzduiau

discuții pe teme biblice la noi acasă. Se rugau toată noaptea. Sora mea își aducea grupul de tineri acasă la fiecare sfârșit de săptămână. Toată duminica o petreceam la biserică: slujba în coreeană cu părinții, apoi slujba în engleză cu grupul de tineri, apoi studiu biblic. Mă uitam la unii membri ai familiei care, din ruși de beți sâmbătă seara, se transformau în ucenici cucernici a doua zi de dimineață. Oricând se strângea familia, de Ziua Recunoștinței, de Revelion sau de o zi de naștere, aveam două ore de studiu biblic. Măcar mâncarea era tot timpul bună.

În drumurile lungi cu dubița Chrysler lambrisată cu imitație de lemn ascultam casete despre Apocalipsă care, acum că mă uit în urmă, erau în special materiale extremiste. Sfârșitul era mereu aproape. Eram înconjurat de religie, totdeauna – și pe deasupra mă socoteam credincios. Luam foarte în serios toate lucrurile eshatologice, chiar dacă lipsa de convingere a altora mă făcea să-mi pun întrebări. Mereu trăgeam cu ochiul în timpul rugăciunilor de familie, ca să văd cine se prefăcea.

Încet-încet nu mi-a mai fost greu să întreb: „Dar de ce?” Presupun că este important pentru omul care aveam să devin, dar nu fac oare toți copiii același lucru? Odată, la școala de duminică, au adus o tablă cu mici personaje decupate din carton ca să ne arate cum toți cei din Rai se pot uita în jos la necredincioșii din Iad. Pentru prima dată m-am simțit deranjat de ideea că cineva va arde pe vecie în Iad pentru că nu L-a primit pe Iisus Hristos ca Domn și Mântuitor.

Deci îmi spuneți că o să-mi fie bine atâta vreme cât cred? De unde știți că cred cu adevărat? Nu trebuie decât să spun niște cuvinte? De unde știe Iisus că sunt sincer? Și dacă trăiesc în izolare și habar nu am că există opțiunea I.H.? Voi ajunge în Iad?

Narator

25

În o pierică

Toate astea mi se păreau o nebunie.*

Cu timpul, scepticismul mi s-a transformat în furie pură. Sora mea, Esther, a tras toate ponoasele, de bunăvoie. Era cu opt ani mai mare decât mine și renunțase la speranța de a-i face pe cei doi frați ai mei mai mari la fel de credincioși ca ea, deci și-a concentrat toate eforturile asupra mea. După colegiu, Esther se ducea la seminar și conducea grupul de tineret al bisericii – totul până la capăt. A făcut chiar misionarism în Mongolia. Cu cât încerca mai mult să mă atragă, cu atât mai mult mă feream eu. În seriile de vineri, mă ascundeam pur și simplu între rafturile magazinului de golf al tatălui meu ca să nu trebuiască să mă duc la slujba pentru grupul de tineret. Nu o suportam pentru toate astea, iar pe măsură ce mă apropiam de vârsta adolescenței, am început să-i fac fără remușcări tot felul de căcaturi.

Am făcut un internat iezuit, Georgetown Prep**, unde am aflat că presbiterianismul se trage din catolicism. Eram ca unul dintre oamenii care cred că Pământul e plat când văd pentru prima dată planeta din spațiu. Habar nu avusesem că o Biserică se poate trage din alta. Toate erau alcătuirii ale omului, produse ale politicii, nu ale divinității.

---

* Am simțit o încântare stranie când, în 2018, misionarul american John Allen Chau a reușit să ajungă pe insula Santinelei de Nord – unde locuiește un popor izolat, fără contacte cu exteriorul, care de-a lungul sutelor de ani a arătat limpede că dorește să rămână izolat și fără contacte. S-a dus acolo știind că s-ar putea să moară din cauza acțiunii de convertire și exact asta s-a și întâmplat. Băștinașii l-au omorât pentru că venise la ei. Tipul ăsta puse exact aceleași întrebări, care îl deranjau în așa măsură încât nu putea lăsa pe cineva să ardă în Iad doar pentru că nu auzise de Hristos. Dacă toți credincioșii pe care i-am avut prin preajmă în copilărie ar fi fost atât de fideli față de convingerile lor ca John Allen Chau, spun sincer că probabil aș fi și acum unul dintre ei. Planul lui a fost incredibil de prostesc, dar i-am admirat devotamentul.

** Aceeași școală – cu un deceniu mai târziu – ca PJ, Tobin, Squee și Brett Kavanaugh, judecător al Curții Supreme de Justiție.

M-am simțit străin de la bun început. În primele zile, am observat că alt elev aștepta la ușa clasei și încerca să intre. Am încercat să i-l arăt profesorului, care mi-a răspuns strigând:

— JUG!

— Ce-i aia JUG?

— De două ori JUG!

„Judgement Under God” era o penalizare. Întreruperea orei pentru a atrage atenția asupra colegului de clasă eșuat era un delict vrednic de JUG. Faptul că luasem JUG însemna că urma să întârzi la antrenamentul de fotbal pentru boboci, ceea ce însemna că aveam să fiu obligat să fac ture de alergare la începutul și la sfârșitul pregătirii, ceea ce mi-a adus un alt JUG pentru că am întârziat la cină. Ceea ce se traducea printr-un JUG pentru noapte și încă o pedeapsă – să scriu o compunere despre Dumnezeu sau să țin în mână o Biblie pentru o perioadă absurdă de timp sau să strâng gunoiul de prin campus. Fiecare zi de școală era o nouă rotire a aceluiași cerc care se perpetua la nesfârșit.

Știu că toată lumea are parte de ceva suferințe emoționale la liceu, dar locul acela a lăsat asupra mea niște urme de care încă încerc să scap. Copil fiind, excelam la golf, ceea ce mi-a deschis ușa către câteva variante de nivel înalt. Când cei de la Georgetown Prep au sunat, tata m-a înscris la ei. Deși era aproape de casă, școala era la ani-lumină de lucrurile cu care eram obișnuit. Se spunea că elevii de aici erau cei mai buni dintre cei mai buni, un alt motiv pentru care am ales să urmez școala, dar nu mi-am găsit niciodată locul. Un văr de-al doilea, și el elev aici, m-a bătut odată de m-am căcat pe mine pentru că nu voiam să umblu cu gașca coreeană. Nu eram suficient de asiatic ca să umblu cu ceilalți asiatici și nici suficient de citit sau de talentat încât să mă compar cu ceilalți. Am

Narator

27

primit înăuntrul meu atmosfera de superioritate și am transformat-o în conștiința copleșitoare a propriei inferiorități. Totul era greu pentru mine, cu excepția studiilor biblice. Pe atunci, citisem atâta din Biblie încât aș fi putut ține eu orele.

Mai târziu, la Trinity College, plănuiam să urmez economia comparată, studiile asiatice sau filosofia, dar mi-am dat seama din timp că nu puteam merge pe niciuna dintre aceste căi dacă nu mă duceam la cursuri. Mi-am schimbat specializarea în fiecare semestru până când m-am oprit la religie, pentru că era în continuare foarte ușoară pentru mine și îmi plăcea să citesc despre credințele ne-creștine: taoismul, hinduismul cu ale sale *Vede* și *Bhagavad Gita*, iudaismul antic și ideea din budismul Mahayana că ar trebui să fii atât de compătitor față de suferința lumii încât să alegi să nu atingi nirvana, ci să te întorci ca spirit diferit ca să-i ajuți pe cei vii. Asta puteam să înțeleg. Studiile religioase m-au dus spre texte filosofice – Platon, Kant, Nietzsche și toata pleiada care se predă de obicei la colegiu. Am fost la toate cursurile ținute de Ellison Banks Findly și Howard DeLong.

Îmi propuneam să învăț cât mai multe despre religie, în parte ca să o pun la punct pe Esther în discuțiile pe care le aveam. În anul doi, pe când studiam în străinătate, în Europa, m-am întâlnit cu ea în Elveția. Ar fi trebuit să-i povestesc că mă mișca budismul sau să-i explic cum descoperisem în sfârșit că pentru mine credința potrivită era umanismul secular. Dar siguranța cu care își susținea Esther convingerile m-a înfuriat. Nu pot să spun că era îngâmfată, dar era așa de a naibii de *sigură*. Mă simțeam îndreptățit în furia mea față de ea.

Am ajuns pregătit să îmi etalez toată înțelepciunea lumească pe care o dobândisem în doi ani de colegiu. I-am spus că dacă Dumnezeu ei atotputernic îngăduise

foametea și toate tragediile din lume, pe Stalin și pe Pol Pot și genocidul, preferam să stăpânesc în Iad decât să slujesc în Rai. Cireașa de pe tort a fost când i-am spus că dacă aș fi trăit cu două mii de ani în urmă, probabil și eu aș fi răstignit creștini.

Nu cred că ea ne privise vreodată ca pe doi oponenți. Lupta nu se dădea decât la mine în cap.

***

Când aveam nouă-zece ani, ne-am mutat din McLean la Vienna, Virginia, o schimbare care a fost cam cel mai traumatizant eveniment din copilăria mea. Noua noastră casă era la doar douăzeci de minute spre vest, dar pe atunci era o zonă predominant rurală, cu mai multe vaci decât oameni. A trebuit să renunț la ceea ce fusese un cadru solid: colegi de școală de luni până vineri, copiii coreeni și prieteni de cartier la sfârșit de săptămână. Viața mea socială fusese destul de plină, acum nu mai era.

Dacă vreți, puteți să speculați și să spuneți că am învățat să-mi folosesc imaginația alergând prin pădurile din Wolf Trap Park în anii de după mutare. Faptul că eram singur și nesupravegheat de părinții mei, care lucrau, mă făcea să mă joc mult singur: forturi și arme și jocuri video și Transformers. Nu prea apucam să mă plictisesc.

Ne mutaserăm pentru că tata voia să fie mai aproape de magazinul lui de golf din Tysons Corner. La începutul anilor '80 renunțase la cariera pe care și-o făcuse prin restaurante și se asociase cu câțiva alți coreeni întreprinzători, care hotărâseră să monopolizeze împreună vânzările de material pentru golf din zona D.C.

Da, tatăl meu a muncit în restaurante. Nu are prea mare importanță. După cum am spus, detest să pun prea mare preț pe aceste detalii din prima parte a vieții. În

Narator

29

La o piersică

general oamenii care trăiesc în America gătesc și servesc mâncare când nu au prea multe opțiuni. Ca atâția alți părinți imigranți, tata trudise în slujbe grele, în nădejdea că copiii lui nu vor trebui să facă același lucru. Spre deosebire de prietenii lui din comunitatea locală coreeană, Joe Chang nu se trăgea dintr-o familie ilustră și nu studiasse medicina sau afacerile. Prin familie se povestește că ar fi intrat la colegiu într-un orașel minier din Kentucky spărgând ușa de la biroul arhivarului și schimbându-și notele. Tata se trăgea din mai multe generații de țepari. Mama lui fusese practic cămătăreasă în Coreea, unde el crescuse, răbdând de foame, în anii de după război. Își deschisese o băcănie care apoi se extinsese și ajunsese restaurant la Clubul Presei din Washington, D.C. Partea interesantă – sau măcar ironică – este că tata le-a interzis în mod expres copiilor lui să-i calce pe urme. Nu s-a simțit în stare să-și întrețină familia decât după ce a renunțat la afacerea cu restaurante.

Asta da frunză de ceai, nu?

Să ne întoarcem la acei bărbați și la planul lor cu golful: au hotărât că fiecare din ei urma să se concentreze pe o anumită regiune din D.C. Joe Chang, fiind cel mai puțin școlit și mai puțin bogat din gașcă, a primit Tysons Corner. Tipii mai bine, ca Eddie Pak, au pus mâna pe cartiere precum Potomac, Bethesda și Silver Spring.

Tysons Golf Center a fost la început un fel de Price Club pentru golf. Era ascuns în spatele unui hangar imens și respingător de oțel, practic imposibil de găsit dacă nu mai fuseși niciodată acolo. Înăuntru nu vedeai decât o mochetă verde urâtă și cutii de carton pline de echipament de golf, ideea fiind că tot ce economisea tata renunțând la decor îi revenea clientului.* Mama a început să

---

* În măsura posibilului, tata elimina tot ce nu era strict necesar. Era genul de om care suna ca să facă o comandă înainte să ajungă la restaurant, apoi cerea nota de plată pe la jumătatea mesei.